

Skriva skräck med litterär förebild

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspekar - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Vad gör en berättelse läskig och hur skriver man en egen skräckhistoria? Vi leker dessutom med form till samma innehåll när eleverna får skapa tre olika texter: Kort novell, mininovell och Haikudikt.

Läraren reflekterar

Det är något med vissa ämnen som får igång elevernas tänkande och skrivande. Det otäcka och skrämmande är ett sådant ämne. Som eleverna har skrivit vid dessa tillfällen! Exemplet nedan visar hur jag introducerade ett tema i årskurs sju. Inledningen blev en del i ett större tema om skräck där vi läste och skrev flera olika texter.

Metod

Jag började med att berätta om vad skräck är och vad som händer i hjärnans amygdala vid rädsla. Jag visade några konstverk som gestaltar rädsla, till exempel Skriet av Munch och Guernica av Picasso, och berättade om dem. Därefter högläste jag Meröppet av Petter Lidbeck (ingår i samlingen Ormen i hissen 2). Eleverna funderade på hur berättelsen var uppbyggd och vad som skapade stämning och spänning. Dessa iakttagelser skrev jag på tavlan som eleverna sedan kunde använda som inspiration (innehåll) och stöd (form). Jag ringade in de delar som är särskilt viktiga att lägga krut på för att åstadkomma dramaturgi (fetmarkerade nedan). Inför skrivuppgift 3 förklarade jag vad en Haiku är och hur den är uppbyggd. Exempler kunde eleverna använda som förebilder och stöd.

TID OCH MILJÖ: Kväll, mörker, snö, blåst, kallt, övergivet centrum.

HÄNDELSEFÖRLOPP:

- "Jag" går in i bibblan (ensam) för att låna en bok.
- Vid utgången – en hund som inte vill släppa ut mig.
- **Jag försöker TRE gånger, men hunden stoppar mig. Den visar sitt missnöje i stigande grad genom att morra, skälla, visar tänderna, bita och hugga.**
- Jag försöker vara snäll, hämta vatten, men den är lika ilska.
- **Kan jag fly genom ett fönster? Kan jag larma med lamporna (SOS: Tre korta, tre långa, tre korta)?**
- **Hunden blir då ännu argare och tränger in mig i ett hörn ... ska den döda mig?**
- Hundens ägare kommer till biblioteket och jag kan äntligen komma ut.

SKRÄCKEN på biblioteket

Skriv en skräckhistoria med 170 ord

Skriv en skräckhistoria med 17 ord

Skriv en skräckhistoria med 17 stavelser

Skrivuppgift 1

Skriv en berättelse där "jag" går in i en tom byggnad och inte kommer ut på grund av en ilsken hund. Du avgör hur det slutar – Kommer hundägaren eller går hunden till attack?! Texten ska vara cirka 170 ord lång, skriven i jag-form och verben i presens (nutid).

Du kan börja så här: *Det är sent på kvällen och snön singlar sakta ned. Jag drar igen jackan och håller mina armar runt kroppen. Det är kallt ute, säkert flera minusgrader. Jag börjar springa för att nå mitt mål. Jag öppnar dörren till biblioteket och går in i värmen.*

Skrivuppgift 2

Läs igenom den första texten. Fundera på vilka delar som är viktigast för händelseförloppet. Går vissa delar att komprimera? Skapa en mininovell med max 17 ord som handlar om samma sak.

Skrivuppgift 3

Skriv Haikudikter om att *vara ensam i staden, instängd i en stor byggnad, en aggressiv hund* eller kombinera dessa delar. Exempel (skrivna med stöd av AI):

*I kvällens tystnad,
mörkets skuggor smyger sig,
rädslan vaknar till.*

*Ekande ensam,
tystnad fyller varje vrå,
mörket smyger på.*

Tassar i skuggan,
varghundens ögon lyser,

fruktan griper tag.

Skarpa skall ljuder,
mörkrets röst bär varnings ton,
rädsla i natten.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Förmåga att anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.

Betygskriterier*

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

* årskurs 7-9